

CEVAPLI KİTAPÇIK

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Puan	12	8	16	15	21	28	100

6 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıt göster.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Düzeltilen fotoğraf başlığı · 12 puan

Okul dergisi ekibi eski bir meydan fotoğrafına “Kasabamızın ilk pazarı, 1930” başlığını koydu. Duru, fotoğrafın arkasında yalnız “Pazar yeri” yazdığını gördü. Tarihi ve “ilk” olma bilgisini doğrulayacak bir kayıt yoktu. Fotoğrafı getiren kişi de yılını bilmediğini söyledi. Ekip, başlığı “Geçmişten Bir Pazar Görünümü” olarak değiştirdi; altına tarihin henüz belirlenemediğini ekledi. Eski başlığı paylaşan okurlara da düzeltme gönderdi.

Fotoğrafın arkasında ne yazmaktadır? Ekip yeni başlık olarak hangi ifadeyi seçmiş ve altına hangi açıklamayı eklemiştir?

Örnek yanıt

Arkasında “Pazar yeri” yazmaktadır. Yeni başlık “Geçmişten Bir Pazar Görünümü”dür; altına tarihin henüz belirlenemediği açıklaması eklenmiştir.

- Fotoğrafın kendisindeki yazı ile ekibin koyduğu başlığı ayır.
- Son seçilen başlığı ve açıklamayı bul.

Dikkat: İlk yanlış başlığı son başlık olarak aktarmak.

2. Sözsüz anlatılan karar · 8 puan

Lina, sınıfta unuttuğu defteri almak için geri döndü. Kapıda yerde bir öğrenci kartı gördü. Kartı çantasına koymak yerine nöbetçi öğretmenin odasına yöneldi.

Lina’nın kartla ilgili ne yapmayı amaçladığı çıkarılabilir? Bu çıkarımınızı metindeki davranışıyla gerekçelendiriniz.

Örnek yanıt

Kartın sahibine ulaşmasını veya güvenli biçimde teslim edilmesini amaçladığı çıkarılabilir. Kendi çantasına koymayıp nöbetçi öğretmenin odasına yönelmesi bu çıkarımı destekler.

- Lina’nın tercih ettiği yönü belirle.
- Öğretmene gitmenin kayıp kartla ilgili olası amacını davranıştan çıkar.

Dikkat: Lina’nın kartın sahibini önceden tanıdığını kesin söylemek.

3. Yemekhane girişindeki değişim · 16 puan

Okul yemekhanesinde öğrenciler hangi sıraya gireceklerini anlayamadıkları için girişte yığılma oluyordu. Kapı görevlisi aynı açıklamayı tekrar tekrar yapmak zorunda kalıyordu. Ertesi hafta kapıya sınıf düzeylerini gösteren belirgin levhalar asıldı. Öğrenciler kendi sıralarına doğrudan yönelmeye başladı; girişte bekleme süresi kısaldı.

Metindeki sorunu, getirilen çözümü ve çözümün gözlenen sonucunu ayırarak yazınız. Bu bilgiler metinde hangi yapı içinde düzenlenmiştir?

Örnek yanıt

Sorun: öğrencilerin hangi sıraya gireceklerini bilmemesi ve yığılma. Çözüm: sınıf düzeylerini gösteren levhalar asılması. Sonuç: doğru sıralara yönelme ve beklemenin azalması. Metin sorun-çözüm düzenindedir; sonuç da çözümün etkisini gösterir.

- Başlangıçtaki güçlüğü ve sonradan yapılan müdahaleyi ayır.
- Son cümledeki değişimi müdahalenin sonucu olarak sınıflandır.

Dikkat: Bekleme süresinin azalmasını çözüm eylemi diye yazmak.

4. Dijital arşivin anahtarları · 15 puan

Dijital arşiv, belgelerin yalnız bilgisayara aktarılması değildir. Her belgenin tarihi, kaynağı ve konusu da kaydedilmelidir. Bu bilgiler belgenin aranmasını ve doğrulanmasını kolaylaştırır. Dosyaların yedeklenmesi ise teknik bir sorun olduğunda kaybı azaltır. Düzenli adlandırma ve yedekleme birlikte arşivin kullanılabilirliğini korur.

Metni temsil eden üç anahtar kelime veya kelime grubu belirleyiniz. Bunlardan ikisinin dijital arşivin kullanılabilirliğine katkısını metne dayanarak açıklayınız.

Örnek yanıt

Belge bilgileri, düzenli adlandırma ve yedekleme seçilebilir. Belgenin tarihi/kaynağı/konusu arama ve doğrulamayı kolaylaştırır; yedekleme teknik sorunlarda kayıp riskini azaltır.

- Metinde hangi işlemlerin neden gerekli görüldüğünü bul.
- Anahtar kelimeyi sağladığı işleve bağla.

Dikkat: Yalnız bilgisayar kelimesini seçip bütün metni onunla özetlemek.

5. Haber yazısı için seçim · 21 puan

Okulun bahçesine üç yeni bank yerleştirildi. Bu olayla ilgili okul gazetesine kısa bir haber yazacaksınız. Bankların tam yeri, kimler tarafından yerleştirildiği ve kullanım amacı henüz araştırılmamıştır.

Yazınızın amacı ve okuyucusunu belirtiniz. Eksik bilgileri tamamlamak için soracağınız iki araştırma sorusunu yazınız. Haberin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde hangi bilgiye yer vereceğinizi planlayınız; araştırmadığınız bilgiyi kesinleştirmeyiniz.

Örnek yanıt

Amaç: yeni banklar hakkında öğrencileri bilgilendirmek. Okuyucu: okul topluluğu. Araştırma soruları: Banklar bahçenin hangi bölümüne yerleştirildi? Kimler yerleştirdi? Plan: girişte üç yeni bankın yerleştirildiği; gelişmede araştırma sonrası yeri ve yerleştirenler; sonuçta doğrulanmış kullanım amacı veya bilgi alma yolu verilecek.

- Bilinen üç bank bilgisini bilinmeyen ayrıntılardan ayır.
- Eksik bilgiyi soru hâline getir; doğrulanacak ayrıntıları plana koşullu yerleştir.

Dikkat: Bankları kimin yerleştirdiğini hayal ederek haber planına kesin bilgi yazmak.

6. Düzeltme notu · 28 puan

dergi ekibi eski fotoğrafı izmire gönderdi mi
selin de arşivde araştırma yaptı

Metni yazım ve noktalama kurallarına uygun biçimde yeniden yazınız.

Örnek yanıt

Dergi ekibi eski fotoğrafı İzmir'e gönderdi mi?
Selin de arşivde araştırma yaptı.

- Özel adı ve cümle başlangıçlarını bul.
- Bağlaç, bulunma eki ve soru ekini ayır; cümle sonlarını kontrol et.

Dikkat: Arşivde sözcüğünü ikiye ayırmak.